

Sygn. akt III AUa 2430/12

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 30 grudnia 2013 r.

Sąd Apelacyjny w Katowicach Wydział III Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący	SSA Ewa Piotrowska (spr.)
Sędziowie	SSA Jolanta Ansion SSA Maria Małek - Bujak
Protokolant	Sebastian Adamczyk

po rozpoznaniu w dniu 17 grudnia 2013 r. w Katowicach

sprawy z odwołania Przedsiębiorstwa Wielobranżowego „B.”

Spółki z o.o. w B.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S.

przy udziale zainteresowanych: „K.” Spółki z o.o. w K., T. B. (T. B.), J. F. (J. F.), K. K. (K. K.), G. K. (G. K.), K. K. (1) (K. K. (1)), Z. K. (Z. K.), A. M. (A. M.), M. P. (M. P.), E. S. (E. S.), C. S. (C. S.), J. S. (J. S.), W. S. (W. S.), E. T. (E. T.), K. W. (K. W.), D. W. (D. W.), R. Z. (R. Z.)

o podstawę wymiaru składek

na skutek apelacji Przedsiębiorstwa Wielobranżowego „B.”

Spółki z o.o. w B.

i apelacji zainteresowanej „K.” Spółki z o.o. w K.

od wyroku Sądu Okręgowego - Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w Katowicach z dnia 23 października 2012 r. sygn. akt XI U 961/12

1. zmienia zaskarżony wyrok oraz poprzedzające go decyzje organu rentowego i ustala, że Przedsiębiorstwo Wielobranżowe „B.” Spółka z o.o. w B. nie ma obowiązku dokonania korekt rozliczeniowych za okres od maja 2010 roku do grudnia 2010 r. i przeliczenia podstaw wymiaru składek za ten okres za pracowników T. B., J. F., K. K., G. K., K. K. (1), Z. K., A. M., M. P., E. S., C. S., J. S., W. S., E. T., K. W., D. W., R. Z.,

2. zasądza od Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S. na rzecz Przedsiębiorstwa Wielobranżowego „B.” Spółki z o.o. w B. kwotę 3.360 zł (trzy tysiące trzysta sześćdziesiąt złotych) tytułem zwrotu kosztów procesu za obie instancje,

3. zasądza od Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S. na rzecz „K.” Spółki z o.o. w K. kwotę 1.950 zł (jeden tysiąc dziewięćset pięćdziesiąt złotych) tytułem zwrotu kosztów procesu za II instancję.

/-/ SSA J. Ansion /-/ SSA E. Piotrowska /-/ SSA M. Małek-Bujak

Sędzia Przewodnicząca Sędzia

UZASADNIENIE

Zaskarżonym wyrokiem z dnia 23 października 2012 roku Sąd Okręgowy - Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Katowicach w punkcie 1 oddalił odwołania Przedsiębiorstwa Wielobranżowego „B.” Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w B. od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w S. z dnia 2 marca 2012 roku oraz z dnia 6 marca 2012 roku, zasądając w punkcie 2 od odwołującego na rzecz Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w S. kwotę 960 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

Zaskarżonymi decyzjami Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S. ustalił kwotowo podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia zainteresowanych: E. T., R. Z., D. W., K. W., T. B., W. S., K. K., J. S., A. M., E. S., K. K. (1), J. F., C. S., Z. K., M. P., G. K., podlegający ubezpieczeniom społecznym (emerytalnemu, rentowym, chorobowemu, wypadkowemu) jako pracownicy i ubezpieczeniu zdrowotnemu za wskazane w decyzjach okresy.

W uzasadnieniach decyzji organ rentowy wskazał, że na podstawie protokołu kontroli okresowej u płatnika Przedsiębiorstwa Wielobranżowego „B.” Spółki z o.o. w B. oraz dokumentów zgromadzonych w Kompleksowym Systemie Informatycznym ZUS stwierdzono, iż płatnik ten za miesiące wskazane w decyzjach nie doliczył do podstawy wymiaru składek zainteresowanych przychodu z tytułu wykonywania umów zlecenia zawartych z firmą „K.” Sp. z o.o. w K., na podstawie których zainteresowani jako zleceniobiorcy wykonywali pracę z na rzecz własnego pracodawcy, tj. na rzecz Spółki z o.o. „B.” w B..

Sąd I instancji połączył wszystkie sprawy do wspólnego rozpoznania i rozstrzygnięcia, z uwagi na tożsamość przedmiotu sporu oraz stron oraz wezwał do udziału w sprawie w charakterze zainteresowanej „K.” Spółkę z ograniczoną odpowiedzialnością w K., albowiem jej prawa i obowiązki zależą od rozstrzygnięcia sprawy.

Sąd Okręgowy ustalił, co następuje:

Spółka (...) S.A. w B., objęta ustawową restrukturyzacją zatrudnienia, nie może zatrudniać nowych pracowników, stąd od kilku już lat zapewnia sobie obsadę stanowisk w utrzymaniu ruchu zakładu górniczego (...) poprzez zlecenie usług w tym zakresie innym firmom na usługę realizowaną w trybie zamówienia publicznego - przetarg nieograniczony (pomiędzy Przedsiębiorstwem (...) Sp. z o.o. a „B.”, pomiędzy „B.” a „K.”, pomiędzy „K.”, a „B.” - pomiędzy „B.” a „K.” - w zakresie realizacji umów za kolejne okresy).

Podobnie jak w latach poprzednich umową o współpracy z 12 listopada 2009 roku Spółki z o.o. „B.” i „K.” zobowiązały się wzajemnie do opracowania i złożenia wspólnej oferty w przetargu oraz wspólnej realizacji zadania polegającego na „świadczeniu usług w zakresie utrzymania ruchu zakładu górniczego prowadzącego roboty podziemne z zastosowaniem techniki górniczej w Zakładzie (...) w C.” na rzecz Spółki (...) S.A. w B..

Zgodnie z porozumieniem Spółki wspólnie opłaciły wadium i ponosiły solidarną odpowiedzialność za wykonanie usług, zobowiązały się wzajemnie do wykonywania usług pracownikami posiadającymi wymagane na dane stanowisko kwalifikacje i uprawnienia, przy czym każda ze Spółek zapewniała obsadę połowy ilości stanowisk zapotrzebowanych przez Spółkę (...) S.A. w B. (dalej: (...) S.A.).

Za wykonane usługi każda ze Spółek wystawiała faktury VAT na (...) S.A.
za wykonane w danym miesiącu prace, obejmujące wszystkie przepracowane przez pracowników dniówki.

Umowa wiązała Spółki w okresie realizacji zadania na rzecz (...) S.A.

Po wygranym przetargu Spółki z o.o. „B.” i „K.” jako wykonawcy zawarły w dniu 5 marca 2010 roku umowę z (...) S.A. w B. na usługę realizowaną w trybie zamówienia publicznego - przetarg nieograniczony na „świadczenie usług w zakresie utrzymania ruchu zakładu górniczego prowadzącego roboty podziemne z zastosowaniem techniki górniczej w Zakładzie (...) w C.” w rejonach: S. (1), S., J. K., P., P. - B. I, S., D. w okresie do 31.12.2010r.

Wykonawcy usługi zobowiązali się działać wspólnie zgodnie z umową współpracy z dnia 12 listopada 2009 roku i wykonywać powierzone usługi przy pomocy wykwalifikowanych pracowników, spełniających wymogi zamawiającej (...) S.A. zgodnie z zamówieniami na wybrane stanowiska na każdy miesiąc przedstawianymi wykonawcom do 20-tego dnia każdego miesiąca, poprzedzającego miesiąc objęty zamówieniem i zamówieniami na pracowników na soboty, niedziele i inne dni ustawowo wolne od pracy przedstawianymi wykonawcom co najmniej na 2 dni wcześniej przed dniem ustawowo wolnym od pracy.

(...) S.A. przedstawiała imienne zamówienia na pracowników na soboty, niedziele i inne dni ustawowo wolne od pracy, albowiem na całej (...) S.A. obłożenie na takie dni było imienne, tzn. kierownicy oddziałów (...) S.A. decydowali o obsadzie stanowisk w te dni i wyznaczali imiennie pracowników do pracy w te dni.

Wykonawcy zobowiązali się do realizacji usług zgodnie z zakresem rzeczowym, wymogami technicznymi oraz obowiązującymi w tym zakresie przepisami i normami.

Zamawiająca (...) S.A. w B. zobowiązana była do zapewnienia w trakcie realizacji przedmiotu umowy kierownictwa i nadzoru nad prowadzonymi pracami i pracownikami wykonawców przez osoby dozoru ruchu zamawiającego.

Zgodnie z powyższą umową jedynie wykonanie prac specjalistycznych mogło zostać zlecone do wykonania przez Spółki (wykonawców usługi na rzecz (...) S.A.) osobom trzecim (§ 6 umowy).

W celu realizacji powyższej umowy w dni świąteczne oraz w dni ustawowo wolne od pracy Spółki z o.o. „K.” i „B.” w dniu 11 marca 2010r. zawarły ze sobą dwie umowy nr (...), w których wzajemnie zobowiązały się świadczyć sobie usługi w zakresie utrzymania ruchu zakładu górniczego (...), objęte umową z dnia 5 marca 2010r. z (...) S.A. w B. poprzez obsadzanie wykwalifikowanymi pracownikami stanowisk wskazanych przez drugą spółkę (umowy z dnia 11.03.2010r.).

Za świadczone sobie wzajemnie usługi w soboty, niedziele i dni ustawowo wolne od pracy Spółki wzajemnie obciążały się należnym wynagrodzeniem w wysokości ustalonej w umowie wg stawki za roboczodniówkę i ilości roboczodniówek każdego imiennie wskazanego pracownika Spółki wykonującej usługę, co potwierdzają faktury VAT wystawione przez Spółkę z o.o. „B.” dla Spółki z o.o. „K.” i faktury VAT wystawione przez Spółkę z o.o. „K.” dla Spółki z o.o. „B.”.

W celu realizacji przyjętych zobowiązań każda Spółka zatrudniła na podstawie umów o pracę „na czas wykonywania określonej pracy (zgodnie ze zleceniem (...) S.A. w B.)” pracowników o kwalifikacjach wymaganych przez (...) S.A. i powierzyła im wykonywanie pracy na stanowiskach wskazanych w zamówieniach (...) S.A. przy utrzymaniu ruchu w (...).

Pracownicy, których (...) S.A. imiennie wyznaczyła do pracy w soboty, niedziele lub inne dni ustawowo wolne od pracy wykonywali tę pracę w te dni ale na podstawie umowy zlecenia ze Spółką, która nie była ich pracodawcą.

Zainteresowani (z wyjątkiem K. K.) są emerytami i zostali zatrudnieni na podstawie takich umów o pracę przez Spółkę z o.o. „B.” w B. do pracy przy utrzymaniu ruchu (...). W sytuacji, gdy (...) S.A. wyznaczyła ich do pracy w soboty, niedziele lub święta wykonywali tę pracę ale na podstawie umowy zlecenia ze Spółką z o.o. „K.”, która zgłosiła ich jedynie do ubezpieczeń zdrowotnych.

Wobec ujawnienia tych okoliczności w czasie kontroli u płatnika składek Spółki z o.o. „B.” w B. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S. uznał, że zainteresowani faktycznie wykonywali pracę na rzecz swojego pracodawcy Spółki z o.o. „B.” w związku z czym do podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia zadeklarowanych przez Spółkę „B.” od umów o pracę doliczył podstawy wymiaru składek deklarowane od umów zleceń przez Spółkę „K.” i zaskarżonymi decyzjami ustalił podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia dla zainteresowanych u płatnika składek Spółki z o.o. „B.” jako pracodawcy zainteresowanych.

Ustalona zaskarżonymi decyzjami wysokość podstaw wymiaru składek dla zainteresowanych była bezsporna.

W oparciu o dokonane ustalenia Sąd I instancji uznał, że odwołania nie zasługują na uwzględnienie.

Odwołując się do treści art. 8 ust. 2a ustawy z dnia 13 października 1998r. o systemie ubezpieczeń społecznych (jednolity tekst: Dz. U. z 2007r. Nr. 11 poz. 74 ze zm.), Sąd I instancji wskazał, że przepis ten rozszerza pojęcie pracownika dla celów ubezpieczeń społecznych poza sferę stosunku pracy w dwóch sytuacjach:

- wykonywania pracy na podstawie jednej z wymienionych umów prawa cywilnego, przez osobę, która umowę taką zawarła z pracodawcą, z którym pozostaje w stosunku pracy. oraz
- wykonywania pracy na podstawie jednej z tych umów przez osobę, która umowę taką zawarła z osobą trzecią, jednakże w jej ramach wykonuje pracę na rzecz pracodawcy, z którym pozostaje w stosunku pracy.

Przesłanką decydującą o uznaniu takiej osoby za pracownika w rozumieniu ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych jest to, że, będąc pracownikiem związanym stosunkiem pracy z danym pracodawcą, jednocześnie świadczy na jego rzecz pracę w ramach umowy cywilnoprawnej, zawartej z nim lub inną osobą.

W konsekwencji, nawet, gdy osoba ta (pracownik) zawarła umowę zlecenia z osobą trzecią, to pracę w jej ramach wykonuje faktycznie dla swojego pracodawcy (uzyskuje on rezultaty jego pracy) (uchwała Sądu Najwyższego z dnia 2 września 2009 r. II UZP 6/09).

Na gruncie tej sprawy Sąd I instancji uznał, że zainteresowani pracownicy Spółki z o.o. „B.” w ramach zawartych ze Spółką z o.o. „K.” umów zlecenia wykonywali pracę na rzecz swojego pracodawcy, tj. Spółki z o.o. „B.” w B., albowiem zainteresowani pracownicy na podstawie umowy cywilnoprawnej wykonywali faktycznie pracę, która mogła być świadczona przez zainteresowanych w ramach ich stosunku pracy ze Spółką z o.o. „B.” z tym, że pracodawca musiałby wówczas przestrzegać przepisów o godzinach nadliczbowych, powierzeniu pracownikowi do wykonywania pracy innej niż umówiona (art. 42 § 4 k.p.) i innych ograniczeń i obciążeń wynikających

z przepisów prawa pracy. W ocenie Sądu Okręgowego jedynie dążenie przez obydwie Spółki do minimalizacji kosztów świadczonych usług na rzecz (...) S.A. powodowało wymienianie się pracownikami pomiędzy spółkami i zamianę ich statusu na zleceniobiorców na czas pracy w soboty, niedziele i święta.

Ponadto, z efektu pracy świadczonej przez zainteresowanych w te dni faktycznie korzystała Spółka z o.o. „B.”, skoro zgodnie z umową współpracy stron z dnia 12 listopada 2009 roku była zobowiązana zapewnić obsadę połowy stanowisk zamówionych przez (...) S.A., zaś w dni wolne zapewnić pracę imiennie wskazanych przez (...) jej pracowników.

Efektom pracy wykonanej przez zainteresowanych w dni wolne na podstawie zleceń Spółki z o.o. „K.” było zatem zwolnienie odwołującej Spółki z o.o. „B.” z zobowiązań.

W ocenie Sądu Okręgowego bez znaczenia było, że zainteresowani wykonywali pracę jednocześnie na rzecz (...) S.A. w B., albowiem zainteresowanych z (...) S.A. nie łączył żaden stosunek prawny.

W konsekwencji pracodawca, ustalając podstawę wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne z tytułu stosunku pracy, powinien więc zsumować wynagrodzenie z umowy cywilnoprawnej z wynagrodzeniem ze stosunku pracy nawet wtedy, gdy umowa cywilnoprawna została zawarta z innym podmiotem (osobą trzecią), lecz praca w jej ramach jest wykonywana na rzecz pracodawcy, albowiem stosownie do art. 18 ust. 1a ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych, przychód z tytułu umowy cywilnoprawnej jedynie "uwzględnia się" w podstawie wymiaru składek z tytułu stosunku pracy, a pracodawca może więc dokonać potrącenia ze środków pracownika uzyskanych u niego (uchwała Sądu Najwyższego z dnia 2 września 2009r. II UZP 6/09).

Dlatego Sąd I instancji uznał, że zainteresowani, jako pracownicy w rozumieniu art. 8 ust. 2a ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych podlegali, w okresach wskazanych w zaskarżonych decyzjach, obowiązkowym ubezpieczeniu społecznym z tytułu wykonywania pracy, na podstawie umów zlecenia zawartych ze Spółką z o.o. „K.”, na rzecz pracodawcy, tj. Spółki z o.o. „B.” w B., która jest płatnikiem składek z tytułu tych ubezpieczeń.

Apelację od wyroku wniósł płatnik - Przedsiębiorstwo Wielobranżowe „B.” Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w B.

Zaskarżając w całości wyrok Sądu Okręgowego apelujący zarzucił temu wyrokowi naruszenie:

- art. 8 ust. 2a ustawy z dnia 13 października 1998 roku o systemie ubezpieczeń społecznych - poprzez jego błędną wykładnię i nieprawidłowe przyjęcie, że zainteresowani w ramach zawieranych umów z „K.” Spółką z o.o. wykonywali pracę na rzecz „B.” Spółki z o.o.,

- art. 233 Kodeksu postępowania cywilnego poprzez błędną ocenę zebranego materiału dowodowego i nieprawidłowe przyjęcie, że wykonywanie pracy przez zainteresowanych było wykonywaniem pracy na rzecz „B.” Sp. z o.o.

W oparciu o podniesione zarzuty apelujący wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez uchylenie decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w S.

i zasądzenie od Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w S. na rzecz apelującego kosztów postępowania za obie instancje według norm przepisanych względnie

o uchylenie zaskarżonego wyroku w całości i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania oraz o rozstrzygnięcie o kosztach postępowania za obie instancje.

W uzasadnieniu apelacji skarżący „B.” Sp. z o.o. podniósł, że Sąd dokonał błędnej wykładni tego przepisu oraz w oparciu o błędne ustalenia faktyczne nieprawidłowo przyjął, że zainteresowani wykonywali pracę na rzecz pracodawcy, z którym pozostają

w stosunku pracy. Powyższe wynika z faktu, że Sąd nieprawidłowo przeanalizował zgromadzony materiał dowodowy i błędnie przyjął, że ostatecznym beneficjentem pracy zainteresowanych był ich pracodawca – „B.” Sp. z o.o.

W ocenie apelującego w niniejszej sprawie nie znajduje zastosowania art. 8 ust. 2a ustawy z dnia 13 października 1998 roku o systemie ubezpieczeń społecznych i Spółka „K.” zawierając umowę zlecenia z pracownikami Spółki „B.” postąpiła prawidłowo odprowadzając od nich jedynie składkę zdrowotną, tym bardziej, że Spółka „K.” dysponowała oświadczeniami zleceniobiorców, że są pracownikami innego podmiotu i osiągają z tego tytułu przychód w wysokości co najmniej połowy minimalnego wynagrodzenia. Nie było i nie ma zatem podstaw do tego aby odwołujący odprowadzał całość składek ubezpieczeniowych, tj. zarówno od umów o pracę zawartych z pracownikami, jak i umów zlecenia, za pracowników którzy zawarli je z innym podmiotem, tj. Spółką „K.”.

Ponadto, zainteresowani w Zakładach (...) - Spółki (...) S.A. realizowali zadania nie „B.” Sp. z o.o., a zadania Konsorcjum Spółek (...) Spółki z o.o. i „B.” Sp. z o.o., a finalnym beneficjentem ich pracy w soboty, niedziele święta nie była (w odniesieniu do zainteresowanych w niniejszej sprawie) Spółka „B.” Spółka z o.o., a Spółka „K.” Spółka z o.o.

Jak wynika z zeznań świadków, to Spółka (...) S.A. decydowała imiennie, kto z puli pracowników konsorcjum będzie wykonywał pracę w soboty, niedziele i święta, a następnie po tak dokonanym wyborze zainteresowany podejmował decyzję o tym, z którą z firm konsorcjum chce zawrzeć umowę na wykonywanie pracy.

Efektom tego wyboru było obciążenie Spółki (...) S.A. przez tego członka konsorcjum fakturą obejmującą wynagrodzenie dla tego członka konsorcjum, który w ramach przyjętego podziału na rejonach realizacji umowy zawartej pomiędzy konsorcjum wykonywał roboty w przeważającym wymiarze. Drugi członek konsorcjum obciążał wystawiającego fakturę tylko za te dniówki, które dotyczyły robót wykonywanych przez zainteresowanych pracujących u niego. Zatem nie dochodziło do „wyrównywania dochodów między spółkami”.

Zdaniem Sądu I instancji „z efektu pracy świadczonej przez zainteresowanych w te dni faktycznie korzystała Spółka z o.o. „B.”, skoro zgodnie z umową współpracy stron z dnia 2 listopada 2009 roku była zobowiązana zapewnić obsadę połowy stanowisk zamówionych przez (...) S.A., zaś w dni wolne zapewnić pracę imiennie wskazanych przez (...) jej pracowników. Efektem pracy wykonanej przez zainteresowanych w dni wolne na podstawie zleceń Spółki z o.o. „K.” było zatem zwolnienie odwołującej Spółki z o.o. „B.” z zobowiązań”.

Rozumowanie takie prowadziłoby do wniosku, że „z efektu pracy świadczonej przez zainteresowanych w te dni faktycznie korzystała Spółka Akcyjna (...), skoro zgodnie z ustawą z dnia 7 września 2007 roku o funkcjonowaniu górnictwa węgla kamiennego w latach 2008 - 2015 (Dz. U. Nr 192, poz. 1379) była zobowiązana zapewnić obsadę stanowisk niezbędnych do utrzymania ruchu zakładu górniczego w ramach realizowanych zadań restrukturyzacji górnictwa węgla kamiennego. Efektem pracy wykonanej przez zainteresowanych w dniu wolne na podstawie zleceń Spółki z o.o. „K.” było zatem zwolnienie Spółki Akcyjnej (...) z obowiązków ustawowych” i to ta ostatnia winna regulować składki na ubezpieczenie za osoby zatrudnione na zlecenie.

Zdaniem skarżącej Spółki „B.” Spółka z o.o. nie można rozpatrywać zwrotu ustawowego „w ramach takiej umowy wykonuje pracę na rzecz pracodawcy, z którym pozostaje w stosunku pracy” przez pryzmat hipotetycznego „zwolnienia z zobowiązań”.

Skoro w ramach konsorcjum obowiązki nałożone na członków konsorcjum obciążały ich solidarnie, a żaden z zainteresowanych pracowników nie był członkiem konsorcjum, to nie można mówić, że zainteresowani „zwolnili ze zobowiązań” Spółkę „B.” Spółka

z o.o. Oni wykonali swoje zlecenia, a korzyść finansową z tego odniosła ta Spółka, która im roboty w ramach umowy zlecenia zleciła.

Apelujący podkreślił, że w niniejszej sprawie nie zachodzi taki stosunek, iż występowały dwa podmioty, z których jeden był pracodawcą zleceniobiorcy, drugi zawarł umowę zlecenia z pracownikiem, a pracownik świadczył pracę w ramach zlecenia na terenie pracodawcy i na jego rzecz, bowiem stan faktyczny w niniejszej sprawie jest całkowicie odmienny: występują w nim trzy podmioty, z których dwa (wykonawcy) świadczą usługi na rzecz trzeciego (zamawiającego), a pracowników oraz zleceniobiorców, z podmiotem na rzecz którego są świadczone usługi przez wykonawców, nie łączy żaden stosunek prawny.

Niezrozumiały jest również dla apelującego zawarty w uzasadnieniu wyroku zarzut, że odwołująca miała możliwość zatrudnienia swoich pracowników w soboty i dni świąteczne, a tym samym zawarcie umów zlecenia na pracę w tych dniach przez inny podmiot świadczy o obejściu prawa.

Żaden przepis prawa (jeżeli nie została zawarta umowa o zakazie konkurencji) nie ogranicza swobody osób fizycznych i osób prawnych, do zawierania umów i ułożenia wzajemnych stosunków w taki sposób, aby było to najdogodniejsze dla każdej ze stron, w związku z czym podnoszenie zarzutu obejścia prawa jest całkowicie bezpodstawne.

Pracownicy „B.” Sp. z o.o. - z KWK J. oraz KWK S. wyrazili zgodę na pracę w dni ustawowo wolne od pracy i wynagrodzenie mieli wypłacane zgodnie z Kodeksem pracy oraz ZUS płacony w pełnym wymiarze, w związku z tym ich składki na ubezpieczenie nie są przedmiotem sporu. Dowodzi to także, że strony nie zmierzały do obejścia prawa.

Szesnastu pracowników z KWK D. nie wyraziło zgody na pracę w dni ustawowo wolne od pracy w firmie „B.”, lecz w ramach Konsorcjum wyrazili zgodę na zawarcie umów zleczeń z firmą „K.”, uzasadniając to, że praca w dni wolne od pracy w górnictwie od czasu podpisania porozumień w J. odbywa się na zasadzie dobrowolności.

Główną przyczyną takiego stanowiska była możliwość pozyskania docelowo pracy w firmie „K.”, która prowadzi roboty w wielu kopalniach czynnych, a firma „B.” tylko i wyłącznie specjalizuje się w kopalniach likwidowanych.

Reasumując, wskazać zatem należy, że zainteresowani w ramach umowy zawartej z „K.” Spółką z o.o. wykonywali pracę, z której korzyść (poprzez wystawienie stosownej faktury i otrzymanie z tego tytułu zapłaty) odnosiła „K.” Spółka z o.o., a odmienne stanowisko Sądu prowadzi w istocie do wypaczenia treści art. 8 ust. 2a ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych i daleko wykracza poza rozumienie zwrotu „wykonuje pracę na rzecz pracodawcy, z którym pozostaje w stosunku pracy”.

Apelację od wyroku wniósł również zainteresowany „K.” Sp. z o.o. i podnosząc zarzuty tożsame z zarzutami podniesionymi przez płatnika „B.” Sp. z o.o. również domagał się zmiany zaskarżonego wyroku w całości i uchylenie szesnastu decyzji organu rentowego oraz zasądzenia od organu rentowego na rzecz „K.” Sp. z o.o. kosztów postępowania wg norm przepisanych za obie instancje względnie o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania, przy uwzględnieniu kosztów dotychczasowych postępowań.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Obie apelacje jako uzasadnione zasługują na uwzględnienie.

W ocenie Sądu Apelacyjnego Sąd I instancji prawidłowo dokonał ustaleń faktycznych, ale dokonał nieprawidłowej subsumcji stanu faktycznego do treści art. 8 ust. 2a ustawy

o systemie ubezpieczeń społecznych.

Powołany przepis stanowi, że za pracownika, w rozumieniu ustawy, uważa się także osobę wykonującą pracę na podstawie umowy agencyjnej, umowy zlecenia lub innej umowy o świadczenie usług, do której zgodnie z Kodeksem cywilnym stosuje się przepisy dotyczące zlecenia, albo umowy o dzieło, jeżeli umowę taką zawarła z pracodawcą, z którym pozostaje w stosunku pracy, lub jeżeli w ramach takiej umowy wykonuje pracę na rzecz pracodawcy, z którym pozostaje w stosunku pracy.

Podkreślenia wymaga, że w niniejszej sprawie, występują trzy podmioty gospodarcze, w tym jeden - (...)S.A. nie powiązany w żaden sposób organizacyjnie czy kapitałowo ze spółkami „B.” i „K.”.

W tym kontekście zasadnym jest rozważanie, czy mając na względzie treść umowy zawartej pomiędzy płatnikiem a zainteresowanym spełniona została hipoteza zacytowanego przepisu, a mianowicie, czy pracownik płatnika względnie zainteresowanego w ramach umowy (cywilnoprawnej) wykonuje pracę na rzecz pracodawcy, z którym pozostaje w stosunku pracy (czyli odpowiednio zainteresowanego względnie płatnika), mając na względzie kwestię zwolnienia danego podmiotu z obowiązku względem ostatecznego beneficjenta umowy czyli (...) S.A.

Spółka (...) S.A. zleciła wykonanie określonych usług dwóm równorzędnym podmiotom: Spółkom „B.” i „K.”, które odpowiadają solidarnie za swoje zobowiązania wobec zamawiającego, tj. (...) S.A., w oparciu o zawartą pomiędzy tymi dwoma spółkami jako wykonawcami („B.” i „K.”) umowę regulującą zasady współpracy i rozliczeń. Zleceniobiorcy, będący pracownikami Spółki „B.”, świadcząc pracę na rzecz zleceniodawcy Spółki „K.” zwalniają Spółkę „K.” z jej zobowiązań wobec (...) S.A., a w rezultacie praca zleceniobiorców jest zatem wykonywana na rzecz Spółki (...) - trzeciego podmiotu, który jest jej beneficjentem.

Zdaniem Sądu Apelacyjnego w stanie faktycznym niniejszej sprawy nie zachodzi równoległe zatrudnienie „ukrywające” dodatkową pracę w ramach podstawowego stosunku pracy, czyli wykonywania pracy na rzecz pracodawcy poprzez pracę na rzecz innego podmiotu.

Przemawia za tym fakt zatrudniania pracowników spółek „B.” i „K.” poza roboczymi dniówkami i swobodny wybór dokonywany przez pracowników spółek w kwestii podejmowania zatrudnienia na mocy umów zlecenia w dni wolne od pracy.

Nazbyt rygorystyczne stosowanie treści przepisu art.8 ust.2a ustawy z dnia 13.10.1998r. o systemie ubezpieczeń społecznych prowadziłyby w tym przypadku do pogwałcenia zasady swobody zawierania umów.

W tym stanie rzeczy nie znajduje zastosowania definicja z art. 8 ust. 2a ustawy z dnia 13 października 1998r. o systemie ubezpieczeń społecznych, a Spółka „K.” zawierając umowy zlecenia z pracownikami „B.-u” postąpiła prawidłowo odprowadzając od nich składkę zdrowotną.

Podzielić należało również stanowisko apelującego „K.” Sp. z o.o., że niezrozumiała jest podniesiona przez Sąd argumentacja, iż zainteresowani mogli wykonywać pracę w dni wolne w ramach zawartych ze Spółką „B.” umów o pracę, tym bardziej, że okoliczność ta nie ma żadnego znaczenia dla rozstrzygnięcia niniejszej sprawy wobec swobody zatrudnienia, zaś w niniejszej sprawie istotnym było jedynie rozstrzygnięcie kwestii, czy zleceniobiorcy w ramach umowy zlecenia wykonywali czynności na rzecz swojego pracodawcy, co - jak wskazano - w niniejszej sprawie nie miało miejsca, na skutek sposobu rozliczeń wynikających z umowy pomiędzy płatnikiem a zainteresowanym.

Mając powyższe na uwadze Sąd Apelacyjny, uznając obie apelacje za uzasadnione, na mocy art. 386 § 1 k.p.c. zmienił zaskarżony wyrok i orzekł jak w sentencji.

O kosztach postępowania Sąd Apelacyjny orzekł na mocy art. 98 § 1 k.p.c. w zw. z § 6 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 roku w sprawie opłat

za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (Dz.U.2013.490 j.t.).

/-/ SSA J. Ansion /-/ SSA E. Piotrowska /-/ SSA M. Małek-Bujak

Sędzia Przewodnicząca Sędzia

JM